

ENERO

VISUOMENĖS INFORMAVIMAS
APIE STATINIŲ PROJEKTAVIMĄ

Visuomenės supažindinimas su parengtais projektiniais pasiūlymais: „Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato - Kalnų parko dalies adresu Arsenalo g. 5, Vilniuje, teritorijos tvarkymo ir statinių statybos, remonto projektiniai pasiūlymai“

VIEŠO SUSIRINKIMO PROTOKOLAS NR. 1

2019-10-10

Vilnius

Parengti projektiniai pasiūlymai yra viešinami Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtinimo“ patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ nustatyta tvarka. Visuomenė yra informuojama apie naujai statomus ir remontuojamus ypatinguosius ir neypatinguosius statinius kultūros paminklo teritorijoje.

Viešas susirinkimas įvyko 2019 m. spalio 10 d., 17.00 - 18.50 val. Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros patalpose, adresu Stiklių g. 4, Vilnius.

DARBOTVARKĖ: UAB „Enero“ parengtų „Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato - Kalnų parko dalies adresu Arsenalo g. 5, Vilniuje, teritorijos tvarkymo ir statinių statybos, remonto projektinių pasiūlymų“ pristatymas visuomenei.

SVARSTYTA: UAB „Enero“ parengti „Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato - Kalnų parko dalies adresu Arsenalo g. 5, Vilniuje, teritorijos tvarkymo ir statinių statybos, remonto projektiniai pasiūlymai“.

Viešo susirinkimo pirmininkas - Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros direktorius Gediminas Rutkauskas.

Viešo susirinkimo sekretorė - UAB „Enero“ projektų vadovė Irena Sakalauskaitė.

VIEŠO SUSIRINKIMO EIGA:

Projektuotojas viešam susirinkimui pristatė Statytoją - Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato direkciją (atstovauja - l. e. direktoriaus pareigas Andrius Skorupskas);

Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūros direktorius Gediminas Rutkauskas įžangoje pristatė Kalnų parko teritorijos istorinę, kultūrinę vertę, aptarė jos šiądieninę būklę. Anot jo, nuo to laiko, kai pradėta rinkti ir kaupti istorinė ir archeologinė šios vietos informacija, per paskutiniuosius 25 m. beveik niekas nepasikeitė pritaikant šią unikalią senamiesčio dalį miestiečių ir svečių lankymui. Apima gėdos jausmas, kad Kreivasis miestas - vieta, kur gimė Vilniaus miestas, pagaliau, UNESCO pasaulio paveldo vietovė, šiandien yra tokios apgailėtinos būklės. Tam tikra visuomenės dalis teigia, kad tai yra puiki vieta, kurioje plyti miškas ir neva nieko nereikėtų joje keisti. Tuo tarpu kiti argumentuoja, kad būtina judėti pirmyn ir išnaudoti sukauptas žinias. Visų pirma, tai yra kultūrinis objektas, kurio apsaugai Lietuvos Respublikos Seimas 1997 m. įsteigė Vilniaus pilių valstybinį kultūrinį rezervatą. Daug metų užtruko, kol buvo imtasi konkrečių veiksmų Kalnų parko teritorijai sutvarkyti. Siūlomas „nieko nedarymo“ kelias niekur neveda, o toks požiūris veikia net pavojingas, ypač kai kalbame apie apleistą, tačiau istoriniu ir kultūriniu požiūriu itin vertingą Vilniaus miesto vietą.

Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato direkcijos l. e. direktoriaus pareigas Andrius Skorupskas informavo viešo susirinkimo dalyvius apie parengtų projektinių pasiūlymų viešinimo

teisinių reglamentavimą, kokius veiksmus Statytojas atliko informuojant visuomenę apie parengtus projektinius pasiūlymus bei nurodė šios procedūros kartojimo priežastis.

Projektinių pasiūlymų pristatymą pradėjo UAB „Enero“ projektų dalies vadovė Judita Balaišytė. Pastaroji pateikė atsakymus į du elektroniniu paštu gautus pasiūlymus: spresti autobusų parkavimo problemą Kalnų parke, numatant papildomas trumpalaikio jų sustojimo vietas (į pasiūlymą bus atsižvelgta) bei pastatyti apšvietimo žibintus ant ties Vilnios ir Neries upės santaka esančio tilto (į pasiūlymą nebus atsižvelgta, kadangi objektas nepatenka nei į projektuojamą, nei į Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato teritoriją, tačiau apie šį pasiūlymą Statytojas atskirai informuos Vilniaus miesto savivaldybės administraciją).

Projektinių pasiūlymų pristatymą nutraukė salėje kilęs nepasitenkinimas vienos iš iniciatyvos „Gelbėkime Vilniaus medžius“ atstovių mobiliuoju telefonu vykdoma tiesioginė viešo susirinkimo transliacija. Tam kategoriškai priešinasi asociacijos „Istorinis miestas“ pirmininkas Vitas Karčiauskas. Įvertinus tai, kad viešo aptarimo rengėjai apie transliaciją iš anksto informuoti nebuvo, o todėl apie šią transliaciją skelbimuose nebuvo iš anksto informuoti visi suinteresuotieji, juolab susirinkusieji aptarimo dalyviai, daugumos viešo susirinkimo dalyvių sprendimu, tiesioginė transliacija buvo nutraukta.

UAB „Enero“ projektų dalies vadovė Judita Balaišytė pratęsė projektinių pasiūlymų pristatymą. Viešo susirinkimo dalyviai supažindinti su projektavimo tikslais ir kokių sprendinių juose atsisakyta lyginant su architektų Rimo Grigo ir Rūtos Grigienės 2016 m. parengtais „Vilniaus piliakalnio su papiliais ir gyvenvieta (unikalus objekto kodas 664) (Kalnų parko) teritorijos tvarkybos darbų ir pritaikymo lankymui projektiniais pasiūlymais“. Sprendiniai koreguoti atsižvelgiant į ankstesnes visuomenės bei į Vilniaus miesto savivaldybės administracijos specialistų pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Pristatytos I, II ir III teritorijų tvarkomųjų statybos ir tvarkomųjų paveldosaugos darbų kryptys, pateiktos suprojektuotų naujų statinių - pėsčiųjų tilto, lankytojų informacinio centro, lauko tualetų - koncepcijos, Altanos kalno bokštelio ir Dainų slėnio estrados remonto sprendiniai. Apžvelgti projektuojamoje teritorijoje atliktų archeologinių, geologinių ir dendrologinių tyrimų rezultatai ir specialistų pateiktos rekomendacijos.

UAB „Enero“ projektų vadovė Irena Sakalauskaitė trumpai pristatė geomorfologinę vietovės sandarą ir būklę, aptarė čia augančių želdynų ypatumus. Iš apie 1916 m. darytos fotonuotraukos matyti, kad Plikojo kalno pietvakarinio atragio vidinėje pusėje augo apie 12 medžių, mišku apaugusi dalis Plikojo kalno pietvakarinės pusės šlaito bei atskiros vietos ties dabartine Nyderlandų Karalystės ambasadoriaus rezidencija. Iš 1944 m. darytos aeronuotraukos matyti, kad Plikojo kalno viršutinėje plokštumoje yra keli medžiai. Mišku apaugusi dalis kalno pietvakarinio ir pietinio šlaito. Šiaurinė kalno pusė (aukščiau dabartinių Lietuvos nacionalinio muziejaus pastatų) medžiais neapaugusi. Medžių nepastebima ir dabartiniame Dainų slėnyje bei ant jų supančių gretimų kalvų šlaitų. Tuo tarpu Didžiojoje griovoje, ant Gedimino kapo ir Altanos kalvų medžių grupės yra pastebimos. Akivaizdu, kad dabartinį mišką priskirti „istoriniams želdynams“ nėra jokio pagrindo.

VIEŠO SUSIRINKIMO DALYVIŲ PASISAKYMAI:

Vaidenis Čapskis (Vilniaus Šventaragio žinyčia). Vilniaus istorija yra labiausiai suklastota. „Kreivasis“ kalnas turėtų vadintis „Krivųjų“ kalnu. „Altanos“ kalno pavadinimas taip pat nėra autentiškas. Siekiant išvengti pastovaus šiukšlinimo, siūlau atsisakyti suolų įrengimo Kalnų parke.

Gediminas Rutkauskas. Pastebima, kad vietovės lankytojai darosi vis tvarkingesni. Dėl pavadinimų keitimo iš esmės svarstytinas klausimas pasitelkiant istorikus, atlikus vietovardžių raidos tyrimus.

Andrius Skorupskas. Kaip nustatyta Kultūros vertybių registre, šio kultūros paminklo pavadinimas yra Vilniaus piliakalnis su papiliais ir gyvenvieta (kodas 664).

Jekaterina Lavrinec (iniciatyva „Gelbėkime Vilniaus medžius“). Prašome atsakyti į tris klausimus. Ar geologinių tyrimų rezultatai bus (yra) prieinami visuomenei? Ar atsižvelgta į želdinių dalinių ekspertizių pastabas? Pagal finansavimo šaltinius Kalnų parkas yra suskaidytas į tris teritorijas, bet juk jis suvokiamas kaip vienas objektas. Kokio pobūdžio projektavimas

vykdomas ir ko juo siekiama?

Andrius Skorupskas. Kalnų parkas suvokiamas kaip vientisas objektas, o jo skaidymas į tris teritorijas yra sąlygotas finansavimo galimybių ir pasirinktų jo būdų. Pirmosios dvi teritorijos yra finansuojamos iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų (2014-2020 Europos Sąjungos fondų investicijos Lietuvoje), tuo tarpu trečioji - iš Valstybės investicijų programos lėšų. Be to, II teritorijos sutvarkymą (pagal tarpusavyje pasirašytą partnerystės sutartį) kuruoja Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos.

Judita Balaišytė. Nurodė, kad pėsčiųjų tilto (ET-1, ET-2) techninis projektas, kurio vienas iš priedų - UAB „Geopra“ atlikti inžineriniai geologiniai ir geotechniniai tyrimai, 2019 m. liepos 9 d. buvo paskelbtas Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato direktijos internetiniame puslapyje. Tuo tarpu Biržės režimo (BR) projektas nuo parengto techninio projekto buvo atskirtas, nes Vilniaus miesto savivaldybės administracija Leidimo kirsti miško neišduoda. Pagal galiojančią tvarką, tokius leidimus išduoda Valstybinės miškų tarnybos teritoriniai poskyriai. Parengto techninio projekto sprendiniai apima visą Kalnų parko dalį ir nėra fragmentiški. Informuojame, kad želdinių dalinių ekspertizių pastabų nei Statytojas, nei Projektuotojas negavo. Į 2017 m. lapkričio 23 d. ir 2017 m. lapkričio 29 d. mišką apžiūrėjusios komisijos, kurią sudarė UAB „Enero“, Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato direktijos, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos, Lietuvos arboristikos centro ir Lietuvos žaliųjų judėjimo atstovai, pastabas atsižvelgta.

Augis Gučas (architektas, UAB „Urbanistika“). Pastebėjo, kad šiame viešame susirinkime painiojamos sąvokos „želdiniai“ ir „želdynai“. Pastarąsias reikėtų tiksliai apibrėžti ir tinkamai vartoti.

Andrius Skorupskas. Pabrėžė, kad į rytinę Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato dalį patenka Vilniaus miesto savivaldybės valdomų valstybinių miškų Pavilnių girininkijos 23 kvartalas, tad, šiuo atveju, bendrąja prasme vartojamos „medžių“ ir „krūmų“ sąvokos.

Alvydas Žickis (Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjunga). Pasidžiaugė, kad nebus vykdomi miško tvarkymo darbai. Be to, jis nesuprantas kam reikalingas suprojektuotas pėsčiųjų tiltas per raguvą. Juk Kalnų parkas yra skirtas pasivaikščiavimui, o ne srautų tranzitui. Jo manymu, tai yra perteklinis objektas, kaip kad kitose Lietuvos saugomose teritorijose esantys apžvalgos bokštai ar, pavyzdžiui, medžių lajų takas Anykščių regioniniame parke. Pasiūlė į projektinius pasiūlymus įtraukti suprojektuotų objektų eksploatavimo išlaidas.

Judita Balaišytė. Pastebėjo, kad dėl poreikio želdynus tvarkyti ar juos palikti savaiminiam augimui visuomenės nuomonė išsiskiria. Pėsčiųjų tiltas yra suprojektuotas pagal Statytojo parengtą techninę užduotį. Asociacijos „Gyvas miškas“ interneto svetainėje 2019 m. rugsėjo 2 d. buvo paskelbtas straipsnis „Savivaldybės kvietimu Kalnų parko medžius apžiūrėjo dendrologų ir ornitologų atstovai (PASTABOS)“, kuriame nurodoma, kad „pagal projektą tarp dviejų šlaitų yra numatytas **pėsčiųjų tiltas**, sutvirtinantis šlaitus bei tarpe jų įrengti atramą, panaudojant tarp jų esantį atragį (kalvą). Tai būtų originali idėja, galimai sumažinanti šlaitų eroziją priemonė ir galbūt, suteiksianti įdomių parko apžvalgos galimybių. Bet primygtinai rekomenduotume, kad prieš tai būtų atliktas Poveikio aplinkai vertinimas (PAV). Taip pat tilto projektavimą ir tiesimą patikėti patirties panašiuose projektuose turintiems architektams bei konstruktoriams, kurie garantuotų, kad tai sumažins šlaitų eroziją. Taip pat rekomenduojame, kad įrengiant tiltą vyktų kiek įmanomai mažesnė intervencija į natūralią aplinką, o šis tiltas neatrodytų kaip svetimkūnis gamtoje, nes didžioji rėva laikoma labiausiai saugotina viso parko vieta“.

Raimundas Bilinskas (Vilniaus miesto gyventojas). Pateikė sekančius klausimus. Kiek būtų iškirsta ar apgenėta medžių tiesiant suprojektuotą pėsčiųjų tiltą? Kaip jis bus prižiūrimas tamsiuoju paros metu ir saugomas nuo vandalizmo atveju?

Andrius Skorupskas. Informavo, kad užsakyta natūroje suprojektuoto pėsčiųjų tilto trasą, medžių (puvinio pažeistų tuopų, drebulių, blindžių) šalinimas būtų detalizuojamas darbo projekto (DP) metu. 2017 m. lapkričio 23 d. ir 2017 m. lapkričio 29 d. šią vietą apžiūrėjusi komisija vertingų medžių projektuojamo pėsčiųjų tilto vietoje nepastebėjo (išskyrus beržų, kuriuos nutarta išsaugoti, grupę).

Judita Balaišytė. Parengtame techniniame projekte pateikti tiek teritorijos, tiek pėsčiųjų tilto apšvietimo sprendiniai. Be to, kaip prevencinė priemonė nuo neteisėtų veiklų, numatytas vaizdo stebėjimo kamerų, nukreiptų į pėsčiųjų tiltą ir kitus svarbius objektus, tinklas. Medžių genėjimo darbai, atveriant vaizdus į Vilniaus senamiestį, pagal projektinę dokumentaciją nebus atliekami. Pasirengimo statybai ir statybos darbų organizavimo (SO) projekte numatytas pėsčiųjų tilto montavimo darbų eiliškumas ir būdai.

Romas Pakalnis (Lietuvos miškininkas ekologas, aplinkosaugininkas, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos). Nusistebėjo ir pasipiktino, kad parengtuose projektiniuose pasiūlymuose atsisakyta želdynų tvarkymo darbų. Statytojas ir Projektuotojas šį klausimą privalo spręsti, o šio proceso neturėtų trikdyti suinteresuotų grupių nepagrįstos iniciatyvos. Būtina iškirsti invazinėms medžių rūšims priskiriamus uosialapius klevus ir jų savaimines atžalas. Be to, pastebėjo, kad carinės Rusijos tvirtovės liekanoms, archeologinių tyrimų metu aptiktoms ant Trijų Kryžių kalno, atskiras dėmesys neturėtų būti skiriamas. Pasiteiravo dėl Kalnų parke numatomų dangų ir suabejojo dėl lankytojų informacinio centro statinių po Dainų slėnio estrados tribūnomis, juk gali tekti jiems kasti gilius pamatus ir žeminti reljefą.

Judita Balaišytė. Lankytojų informacinio centro statinių pamatai kultūrinio sluoksnio nesieks, nes numatytas konteinerinės statybos pobūdis. Dėl carinės tvirtovės liekanų buvo kreiptasi į Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybą, tačiau ar šie archeologinių tyrimų metu aptikti radiniai bus įtraukti į kultūros paminklo vertingųjų savybių sąrašą, neaišku. Suprojektuotų takų dangos yra skirtingos ir priderintos prie reljefo. Numatyti akmens skaldelės, terasuoti ir nuo žemės paviršiaus pakelti takai. Tuo tarpu želdynų tvarkymas šiuose projektiniuose pasiūlymuose nėra numatytas, tačiau Statytojas, turėdamas parengtus dokumentus ir būtinus leidimus, šio pobūdžio darbus galės atlikti.

Romas Batūra (Lietuvos istorikas, humanitarinių mokslų daktaras, Lietuvos Sąjūdžio taryba). Informavo, kad jo darbinė veikla, susijusi su Vilniaus piliakalniu, jo papiliais ir gyvenvieta, trunka jau daugiau nei keturis dešimtmečius. Be to, išreiškė nepritarimą, kad sovietmečiu atsiradęs šios vietos pavadinimas „Kalnų parkas“ yra naudojamas iki šiol. Kaip rodo fotonuotraukos, želdynai čia savaime susiformavo XX a. eigoje. Visų pirma, tai yra pilių kompleksas: Aukštutinė, Žemutinė ir Kreivoji pilys. Tai - baltų gynybinis ir gyvenamasis darinys. Negalima slėpti jo po mišku ir neparodyti tautai. Būtina išryškinti, kad tai yra pilių kompleksas, o ne kokios paukščių perėjimo vieta. Fortifikacijos prasme, pilyse jokių želdynų nebuvo, tad juos puoselėti nėra tikslinga. Ši teritorija - istorinių įvykių vieta. Pavyzdžiui, Gedimino kapo kalnas gali būti Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino kremavimo, palaidojimo vieta. Visa tai susiję su Geležinio Vilko tradicija ir mitu. Iš parengtų projektinių pasiūlymų pavadinimo pasiūlyta išbraukti „Kalnų parko“ sąvoką.

Gediminas Rutkauskas. Po Antrojo pasaulinio karo didžioji dalis želdynų Vilniaus senamiestyje buvo pasodinti greta sakralinių pastatų (bažnyčių), taip siekiant juos paslėpti. Požiūris į gamtos apsaugą šiuo metu yra pasikeitęs ir nuolat kinta. Jis yra labai svarbus ir vykdant šį projektą, tad nebus ignoruojamas ir taikomas santūriai, pagrįstai.

Vaclovas Mikailionis (Šventaragio Romuvos vaidila). Tik želdynų dėka šie kalnai dar stovi, nes, kaip žinome, Bekešo kalnas buvo nuplautas. Kai kurie medžiai yra keisti, kreivi. Juk šioje vietoje žuvo keli tūstančiai žmonių, kurių niekas neatmeldė. Tuose medžiuose visos kančios ir pasiliko. Rimantas Čekavičius fotografijų serijoje užfiksavo šiuos „klykiančius“ medžius. Kreivosios pilies komplekso, bokštų vietas reikėtų pažymėti dangoje. Turėtų būti pastatyti kokie nors vartai, pažymėta patekimo į šią teritoriją vieta: pavyzdžiui, nuo T. Kosciuškos g., Olandų g., Gedimino kapo kalno pusių.

Gediminas Rutkauskas. Siūlau Jums savo idėjas užrašyti ir jas perduoti Statytojui.

Judita Balaišytė. Viešo susirinkimo dalyvių supažindino su Gedimino kapo kalne ketinamais atlikti tvarkymo darbais.

Valdemaras Klumbys (istorikas, Vilniaus universitetas). Prašau atsakyti į du klausimus. Kodėl pasirinkta granito danga įrengiant laiptus link Trijų Kryžių paminklo? Kaip Statytojas gali

pagrįsti pėsčiųjų tilto per raguvas atsiradimą istoriniu ir gamtiniu aspektu?

Judita Balaišytė. Informavo, kad granito danga pasirinkta dėl ilgaamžiškumo, ji bus bučerduota, tad neslidi.

Andrius Skorupskas. Pėsčiųjų tilto per raguvas atsiradimą pagrįsti istoriniu aspektu vargu ar įmanoma, nes tai siūloma naujovė. Tuo tarpu vertinant gamtiniu aspektu, jis tarnautų kaip priemonė saugant Didžiosios griovos šlaitus ir augmeniją, padidinant jos apžvalgos galimybes, tuo pačiu sumažinant dabar esantį gan intensyvių lankytojų vaikščiojimą jos viduriu.

Vidmantas Bezaras (Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktorius). Džiugu girdėti, kad visi einame kompromisų link. Jau eilę metų yra kalbama, kad eroziniai procesai intensyvėja, lankytojų, nors ir ne visai kultūringų, srautas didėja. Prieš 4-5 metus kartu su Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos specialistais svarstėme kaip sutvarkyti šią geomorfologiniu aspektu unikalią vietą. Keista girdėti, kad buvo atsisakyta želdynų tvarkymo. Su laiku miško statusą galima keisti į viešuosius želdynus. Kadangi projekto įgyvendinimui skirtų lėšų kiekis yra ribotas, ko gero, ši vieta bus tvarkoma keliais etapais. Deja, šiuo metu Lietuvoje yra paplitęs „neigimo sindromas“. Kiek būta triukšmo dėl medžių lajų tako įrengimo Anykščiuose. Jau tuomet girdėjosi nuomonių, kad bus „išniekintas“ Puntukas ar Anykščių šilelis.

Suprojektuotas pėsčiųjų tiltas kaip tik leistų apžiūrėti raguvių sistemą. Želdynus būtina tvarkyti, šalinant virtuolius ar sergančius medžius. Būtina atsakingai tvarkyti kraštovaizdį. Šis projektas yra visų sekančių šios teritorijos tvarkymo darbų pamatas.

Rūta Baškytė (Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus pavaduotoja). Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos, skirtos šio projekto finansavimui, buvo numatytos 2014-2020 metų laikotarpiui. Dabar yra 2019 metai. Nors darbo pradžioje aktyviai bendradarbiauome su Statytoju ir Projektuotoju, labai nemalonu, kad vienas iš programos dalyvių jau 1,5 metų nematė projekto. Pėsčiųjų tilto konstrukcija, mano manymu, yra visiškai nepriimtina. Jei ir bus skirta lėšų takų gamtinėje zonoje įrengimui, tai pėsčiųjų tiltui jų nėra. Be to, visiškai neaišku kaip sprendžiamas mažųjų architektūros formų klausimas.

Judita Balaišytė. Mažųjų architektūros formų išdėstymas ir sąmatinis paskaičiavimas yra atliktas, bet dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos ir visuomenės pateiktų pastabų, buvo nuspręsta, jog būtina daryti kūrybines dirbtuves jų realizavimui.

Augis Gučas (architektas, UAB „Urbanistika“). Visų pirma, šioje vietoje būtina išsaugoti archeologinį paveldą bei išspręsti šlaitų erozijos klausimą. Taip pat svarbu išlaikyti vietos natūralumą ir kad intensyvus lankymas nekenktų aplinkai.

Edgaras Šilkonis (visuomenės atstovas). Ar tvarkant Kalnų parko teritoriją ketinama atsižvelgti į vaikų ir jaunimo poreikius?

Gediminas Rutkauskas. Visų pirma, įgyvendinus projektinius sprendinius, būtų pagerintas Kalnų parko prieinamumas visoms socialinėms grupėms. Į kalvas vedantys laiptai, kažkada padaryti iš geležinkelio pabėgių, senai supuvo. Šiuo metu Altanos kalva nuo vakarinio šlaito pusės iš viso nepasiekiamą.

Andrius Skorupskas. Kažkada ties Altanos kalvos vakarine pašlaite buvo įrengta nedidelė vaikų žaidimo aikštelė, deja, jos greitai neliko nė ženklo.

Alvydas Žickis (Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjunga). Tvirtina, kad lankytojų informacinio centro statinių įrengimas po Dainų slėnio estrados tribūnomis nedera su aplinka ir pačia estrada. Akivaizdu, kad nebuvo ieškoma alternatyvių sprendinių.

Judita Balaišytė. Informuoja, kad toks sprendinys pasirinktas dėl to, kad panaudojamas jau esantis statinys, o naujų inkorporavimas į jo konstrukciją nesukelia jokio invazijos į aplinką įspūdžio.

Alvydas Mituzas (kraštovaizdžio architektas, Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjungos Ekspertų tarybos narys). Tenka apgailėstauti, kad tam tikra visuomenės dalis ignoruoja mokslininkų poziciją ir jų nuomonę. Lietuvis į medžius žiūri pagarbiai, bet juos reikia kompleksiskai tvarkyti. Tai ypač pasakytina apie Kalnų parko dalį. Neverta bijoti, kad kažkam šis projektas nepatinka, reikia judėti pirmyn. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos specialistai ir konkrečiai - dabartinis

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktorius Vidmantas Bezarus įdėjo daug pastangų, kad būtų sutvarkytos svarbios Lietuvos saugomos teritorijos, o tarp jų - ir rytinė Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato dalis. Projekto atmetimo atveju, būtų padaryta didelė klaida.

Jonas Tomkus (Vilniaus miesto gyventojas). Pastebėjo, kad parinkti Kalnų parko dalies sutvarkymo projektiniai sprendiniai (takai, apšvietimas, informacinė sistema ir kt.) yra tik patys būtinausi ir įgyvendinimo atveju, sudarysiantys sąlygas lankytojams pažinti šią vietą. Jokių perteklinių darbų parengtuose projektiniuose pasiūlymuose nenumatyta, išlaikoma esama vietovės išraiška.

Gediminas Rutkauskas padėkojo Jonui Tomkui už racionalų ir tikslų pastebėjimą-apibendrinimą ir padėkojo viešo susirinkimo dalyviams už pasisakymus, dalyvavimą, dalyvavusiųjų kantrybę ir pagarbą vieni kitiems bei viešą susirinkimą baigė. Viešas susirinkimas baigtas 18.50 val.

Iš penkiasdešimties dalyvių kontaktinį telefono numerį paliko 8 asmenys, el. pašto adresą - 2 asmenys.

Viešo susirinkimo pirmininkas

Viešo susirinkimo sekretorė

Gediminas Rutkauskas

Irena Sakalauskaitė